

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Videkre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 113. szám.

Nagy-Várad.

Vasárnap, 1913. május 18.

A mi ügyünkről.

Irta Erdősi Károly, a Szent-István-Társulat
vezérigazgatója.

Ahogy lezajlott ünnepi fényével a Szent-István-Társulat közgyűlése, előbujnak a rideg számok, melyek új perspektívát nyitnak katolikus irodalmunk jövő fejlődéséhez. Az ideálok régiak, de az eszközök újak, modernek lettek. Modern technikával, modern fegyverekkel, új módszerrel dolgozunk, új területeket hódítunk.

Ugy tiz évvel ezelőtt még szél-
tében lehetett a Szent-István-Tár-
sulat működése ellen ama kifogást
hallani, hogy bármily tiszteletre-
méltó a törekvése, sajnos az életre-
való üzleti szellem nem tud azok-
ban érvényesülni.

Most mintha itt is, ott is más
kifogásokat hallanánk. Elismerik
katolikus közéletünk ez első iro-
dalmi tényezőjének hódító fejlődé-
sét, e fejlődés szinte óriási arányait,
csak — azt mondják — az a kár,
hogy ujabban nagyon is üzletiszem-
pontok által hagyja vezetni magát!

Erre ugyan könnyen azt felel-
hetném, hogy aligha érvényesülnek
csak üzleti szempontok olyan Tár-
sulat életében, mely évente közel
félszáz ezer korona értékű könyvet
áldoz szegény iskoláknak és egye-
sületeknek, mely ingyen ad a ka-
tholikus tanítóságnak évkönyvet és
hetilapot, mely ingyen ad otthont a
katolikus írók Pázmány Egyesü-
letének, termeit és intézményeit in-
gyen bocsátja rendelkezésre minden
katolikus és kulturális irányu moz-
galomnak! . . .

De nem ezt felelem rá, hiszen
ezek tények, amik a köztudatba

mentek át. Én, ha szabad így kife-
jeznem magamat, örülök, midőn az
aggságoskodók ilyen kifogásait
hallom, mert ebből is látom, hogy
a Szent-István-Társulat most más
biztosan megalapozott, jó uton halad.

Gerely József az Egyházi Köz-
löny jubiláris számában ezt írja a
Szent-István-Társulat működéséről:
Mióta ez az intézményünk, amely-
nek koncepciója a lehető legidáli-
sabb volt s az ma is, a megvalósi-
tások terén rátért a rideg és okos
számvetésre, rohamos és soha nem
sejtett fejlődésnek indult. És mi
fogja hasznát látni ennek a felvi-
rágzásnak? Mi más, mint az az ideá-
lis koncepció, amelyért az intéz-
mény létesült s amelyet végered-
ményben mindig szolgál.

Valóban örülök ennek a meg-
értő elismerésnek, amely mintha
csak visszhangja volna az én nagy
Mesterem és Vezérem, Prohászka
Ottokár püspök egyik tanácsának:
Földön járva, égbe nézzünk! A
Szent-István-Társulat is mindig az
égbe néz: az örök ideált szolgálja
hitvédelmi füzetekben, népies iratai-
ban, tankönyveiben, ifjúsági és
szépirodalmi kiadványaiban. De az
égbe nézve nem feledi el, hogy a
földön kell járnia, nemes céljaira
nagyon is anyagi eszközöket kell
felhasználnia, melyeket bár min-
dig az igazságosság elvei alap-
ján, de végre is üzleti alapon kell
kezelnie.

Ezért alapította meg két rész-
vénytársaságát (a nyomdát és a
könyvkiadót), melyekhez ujabban
még egyet, a Rózsa-féle műintéze-
tet csatolt. E részvénytársaságok
nyilvános, kereskedelmi ellenőrzés
alatt állanak s azokban nagyon is

számolni kell a kétszer kettő négy
törvényeivel s évi beszámolóin
nemesak nagyhangú szövegeket, de
mérlegeket is kell bemutatnia, me-
lyekért az igazgatóság vagyoni-
lag felelős. De a részvénytársasági mű-
ködés, ha üzleti szagu is, merőben
különbözik minden más kereske-
delmi vállalatától. Míg más rész-
vénytársaságok ugyanis a tiszta
nyereséget korlátozás nélkül rész-
vényeseik között osztják szét, s így
sokszor egy részvényre 15—20 szá-
zalék, sőt magasabb osztalék is
esik, addig a Szent-István-Társulat
részvényei a részvényeseknek csak
5 százalékos hozhatnak, a többi ha-
szon pedig visszaszáll az anyatár-
sulatra! Ez alapon részesült a Szent-
István-Társulat részvényei kamat-
jövödelmén kívül a lefolyt évben
34 ezer korona részesedésben s
mennél jobban sáfárkodnak alváll-
alatai, annál erősebbé, hatalmasab-
bakká fogják tenni édesanyjukat, a
Szent-István-Társulatot.

De ez alvállalatok saját maguk
hatáskörében is mennyi szociális és
kulturális jót tudnak cselekedni!
Vegyük csak azt, hogy nyomdája
több, mint 400 katolikus családot
tart el, kiadó vállalata pedig 68-at.
Két könyvkereskedése révén Buda-
pesten és Szegeden ki tudja elégi-
teni a katolikus könyvvásárló kö-
zönség legmesszebb menő igé-
nyeit.

Évente átlag 80.000 koronánál
többet ad ki íróinak honorálására
s a Rózsa-féle intézet átvétele révén
még tágabb tere nyílt meg, hogy
katolikus íróinkat a jövőben fog-
lalkoztassa.

Az a közel négy millió korona,
mit a Társulat s részvénytársaságai

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEKŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

forghalmaznak, olyan vagyoni áradat, mely katolikus kézen át katolikus kezekbe jut s a Szent-István-Társulat ezen a révén elérhette már, hogy nemcsak kulturális, de szociális sebeket is tud gyógyítani.

Bár hosszú évek munkájába telt, de elmondhatjuk már, hogy a velünk szemben támasztott igények jóformán mindenikének megfelelőünk. Először jó és olcsó könyveket kívántak tőlünk, vannak potom áru népies kiadványaink (számuk a Rózsa-féle vállalatával együtt több, mint másfélezer); kívántak azután katolikus tankönyveket: elláttuk azokkal nemcsak a népiskolákat, de a polgári és középiskolákat is. Régen kísértett a katolikus nyomda gondolata: ime meglett a Stephaneum! Azután katolikus könyvkereskedést óhajtottak: van már Budapesten és Szegeden is! Az irodalmi szükséglet bárminő vonalán is hangzott egy-egy óhaj, mi becsületes igyekezettel résen állottunk s igyekeztünk a legjobbat adni, amire csak erőink képesítettek.

Még csak egy tér van, amiben eddig a nehéz kezdet ösvényén tapogatózunk: a katolikus kolportázs kérdése. Ha volt is készség bennünk, hiányzott a megfelelő anyag, amit évek nehéz fáradságával kellett összehalmozni. Az isteni Gondviselés ebben is segítségünkre jött, kezünkbe adta eddig leghatalmasabb versenytársunkat, a Rózsa-féle vagy még ismertebb néven a Bucsánszky-féle naptárakat és ponyvairódmalmát.

Most ez is a miénk s ha miénk a katolikus közönség további jóindulata s a vezető elemek megbecsülhetetlen támogatása, Isten segítségével ezen a téren is eredményt fogunk elérni.

A katolikus kolportázs lesz tehát legközelebbi programunk, de ezt sem tudjuk egyedül, csakis régi jóakaróink segítségével megvalósítani!

A fuzió. Károlyi Mihály gróf tegnap eljuttatta a függetlenségi pártok vezéreinek azt a programtervezetet, mely az egyesülés alapföltételeit körvonalozza. Ugy volt, hogy Justh Gyula, Apponyi Albert gróf és Kossuth Ferenc Károlyi Mihályval együtt még a mai nap folyamán tanácskozássra ülnek össze s megvitatják ezt a programot, hogy aztán híveiknek is beszámolhassanak róla. Ezt a tanácskozást azonban nem tartották meg s úgy látszik, a jövő hétre marad a végleges egyezkedés.

Az adakalehi kormányzó ellent áll. A bécsi török nagykövetség utasítást adott Ada Kaleh kormányzójának, hogy igyekezzék hivatali tevékenységét a szigeten tovább is folytatni és ne rettenjen vissza attól, ha a magyar hatóságok kényszerrendszabályokat alkalmaznának. A mudir utasítást kapott arra is, hogy formális tiltakozást terjesztszen be az anektálás ellen különösen pedig követelje a krassósörény-megyei főispántól a szigetre küldött esendörök visszarendelését.

A török hatóságok utasítása úgy szól, hogy csupán az erőszaknak engedjenek. A porta a szigetre való jogát minden rendelkezésére álló diplomáciai eszközzel meg fogja védeni.

Ezzel szemben az osztrák magyar kül-

ügyminiszterumnak az az álláspontja, hogy a hatalmakat nem is kell értesíteni a történetekről, mert azok csupán a berlini szerződés természetes következményei.

A balkáni kavargóság.

Még temetetlenül fekszenek a balkáni harcmezőkön a halottak s már is újabb fegyveresörtetés zaja hallatszik.

A „felszabadítók” egymás ellen készülődnek. Míg a bolgárok véreztek és csatáztatára nyertek addig a szerbek raboltak, gyilkoltak és megszállottak óriási területeket olyanokat is, amelyeknek a lakossága bolgár. Most ezeket a bolgár lakosságu területeket, minden előzetes szerződéses kikötés felretételével, egyszerűen megakarják tartani maguknak s fennen hangoztatják, hogy az állítólag elgyöngült Bulgáriával szemben a fegyver döntésére fognak hivatkozni.

Bulgária természetesen nem hajlandó ennek a közönséges zsarolásnak engedni. Tökéletesen elég volt, hogy Szilisztriát át kellett adnia Romániának. Hogy most a bolgár véren megszerzett győzelmet Szerbia rablóbandái zsákmányolják ki, ezt Bulgária eltérni nem fogja s ha Szerbia karddal akarja széthasítani az előzetes szerződést, Bulgária meg fogja tudni védelmezni a szerződést ugyancsak karddal.

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Gyors döntést . . .

Szofia, május 17.

Spalajkovics szerb követ, aki több napot töltött Belgrádban, ide vissza érkezett. Szerbia és Bulgária viszonyában bekövetkezett a válságos stádium, amely gyors döntést követel.

A TÜKÖR.

(Japán elbeszélés.)

Abban az időben, amikor az európai kultúra még nem hatott el hozzánk, sok minden kivül a tükröt sem ismerte a nép. Ha tehát a fiatal lányok, könnyen megbocsátható hiúságukban tudni akarták, hogy az anyatermészet milyen bájokat adott nekik, hogy a férfiaknak tessenek, akkor a patak tiszta vizéhez kellett folyamodniok s beérni azzal, amit az tükrözött vissza.

Egy kis faluban történt ekkor egy nap, hogy egy japáni ember az utcán, keskeny kis kézitükröt talált, amelyet bizonyosan valamely világutazó vesztett el.

Ti-ti-szum még sohasem látott eféle holmit, csodálkozva forgatta ide-oda kezében és amikor belenézett, kővé meredt az ámulattól, hogy egy barna arcot látott meg benne, amely époló bámulva tekintett vissza reá.

Miután sokáig nézegette, megrázta a fejét s azt dünnyögte:

— Ez bizonyosan a boldogult apám arcképe! Hogy jut ide az utcára?!

Ezen töprenkedve, a talált tárgyat gondosan beburkolta egy kendőbe, haza vitte magával és belerejtette egy régi urnába.

Fiatal feleségének Li-li-binek pedig nem szólt róla semmit. Az asszonyok kíváncsiak s azonfelül a nyelvük is eljár, pedig a világon semmiért sem türte volna el, hogy apjának az arcképe asszonyi pletykázkodás tárgyává legyen.

Ez idő óta különös izgatottság uralkodott Ti-ti-szum. Napjában tízszer is abbahagyta a munkáját, hazament, loppal oda-sompolygott az urnához, hogy félénk tekintet vessen kincsére.

De az asszonyok nemesak kíváncsiak, hanem éleslátóak és gyanakvóak is. Nem esoda tehát, hogy Ti-ti-szum különös viselkedése csakhamar fölkelte csinos kis felesége figyelmét. Meg is kérdezte minden habozás nélkül a férjét, hogy mi az oka, hogy annyiszor félbeszakítja munkáját. Először elhitte, amit a férje mondott, hogy csak azért teszi, hogy óhosszá siethessen s pár percig nézegethesse szép arcoeskáját. De bármennyire is hízelt neki ez a kijelentés, még is végül kételkedni kezdett, hogy ez az oka férje gyakori hazatérésének. Kezdte figyelni a férjét, ügyelt rá s csakhamar észrevette természetesen, hogy Ti-ti-szum mindig bemegy a félreeső hátsó szobába s ott az ódon urnával babrál.

Li-li-bi kíváncsisága felébredt s a legelső kínálkozó alkalmat felhasználva, bátran becsurran a hátsó szobába, belenyult az urnába és — kezében tartotta a tükröt. Mint a férje, ő is minden oldalról megnézegette az ismeretlen holmit, a fejét törve, hogy mi lehet. Eközben tekintetete ráesett az üvegre s ekkor halk sikoltással hőkölt hátra. Amit látott: egy idegen nőnek az arca volt! Most már értette, hogy Ti-ti-szum miért lopózkodott be annyiszor ide titokban! Hütlenn lett hozzá. . . mást szeret! Oh, milyen gyalázatos árulás! Mennyire hitt pedig a hűségében!

Szomoruan s egyuttal haragosan ült le a földre s újból lángoló féltékenységgel nézett rá vélt vetélytársára. Milyen gonoszul, milyen gyűlölettel néz rá most ez a sötét szem. Erthetetlen dolog volt, hogy a szelid-lelkű Ti-ti-szum ilyen csunya, haragtól eltorzult arca beleszeretett.

E gondolatai közben egészen megfeledkezett az ebéd elkészítéséről s a férje, amikor hazatért, nagyon elbámult, hogy édes kis felesége nem siet eléje barátságos üdvözléssel. Hosszu keresés után végre ráakadt a hátsó szobában a földön ülve, kincsével a kezében.

— Ugy! — kiáltott rá az asszony, amint megpillantotta, — tehát így csalsz meg te

Olcsó Nyári Keztyük

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

Fehér János

keztyüs Bémer-téri üzletében.
TELEFON 419.

A szerbek ellen.

Szófia, május 17.

A bolgár nemzeti szövetség bizottsága a Nova Amerika szófiai szállóba nagy szerbellenes gyűlést hívott egybe, hogy a szerbek követelései ellen tiltakozzanak. A főhívás azt mondja, hogy Bulgáriának, a bolgár fegyvereknek és a bolgár nemzetnek becsülete megkívánja, hogy föladatukat befejezzék és semmi áron se térjenek ki az utból. Szükség esetére, fegyverrel is meg kell mutatni hatalmunkat, mondja a főhívás.

Ostromállapot Szkutariban.

Szkutari, május 17.

Malisszorok elválták a táviróvonalakat. Az angoi kormányzó Szkutariban elrendelte az ostromállapotot.

Tüntetés a görögök ellen.

Szaloniki, május 17.

Thozos szigetétől északra nagy polgár csapatokat vonnak össze a tengerparton. Bulgária belsejéből naponta katonavonatok indulnak legénységgel, ágyúkkal és lőszerrel Serresbe.

Mikor egyik vonat Xanti mellett elhaladt, a bolgár katonák tüntettek az állomáson levő görög tisztviselők ellen és ezt kiáltották:

— Eljen Törökország! Veszszen Görögország!

A porosz választás. Berlinből jelentik: Ma reggel öt óráig a választás eredménye a következő: Megválasztottak 123 konzervatív, 42 szabadelvű konzervatív, 55 nemzeti liberális, 25 néppárti, 96 centripárti, 4 lengyel, 2 dán, és 7 szociáldemokrata képviselőt.

engemet?! Igy csalsz meg, pedig még egy éve sincs, hogy a feleséged lettem.

— Mit akarsz ezzel mondani? — kérdezte Ti-ti-szum, egészen elképedve erre a haragos megszólításra.

— Mit akarok mondani? — heveskedett az asszony. Mióta szoktak feleséges emberek idegen arcképet rejtegetni a házukban? Ne, itt van, látni sem akarom többet ennek az utálatos asszonynak az arcát, akit jobban szeretsz mint a szegény kis feleségedet.

S könny áradt a szeméből.

— Li-li-bi, szívem szerelme, lelkem szépsége te, nem tudom miről beszélsz! — kiáltott fel Ti-ti-szum kétségbeesve, mert az asszony könnye egészen kihozta a sodrából.

— Te rossz ember! — zokogott a szegény Li-li-bi. Más asszonyt szeretsz, pedig ezerszer te rutább nálam! Hol a hűség, amit fogadtál? Minden csak hazugság volt!

— Li-li-bi, életem napja, hogyan beszélhetsz ilyen dolgokat? Nézz ide, hisz ez az én szegény, meghalt apámnak a képe. Az utcán találtam s azért rejtegettem el az urnában, hogy el ne veszítsem.

— Ohó! kiáltott fel Li-li-bi és a szemé villámokat szórt. — Olyan ostobának gondolsz, hogy egy férfi képet nem tudok megkülönböztetni egy nőétől?

A város költségvetése**Jóváhagyta a miniszter.**

Nagyvárad város új év óta ex-lexben volt; ugyanis nem volt jóváhagyott költségvetése. Tegnap óta megszűnt az ex-lex, a miniszter jóváhagyta a város ez évi költségvetését, de ellátta azt egy sereg kifogással, utasítással és felvilágosítást kér a budget több pontjára nézve, amelyek azonban lényegében nem változtatják meg a költségvetést.

A miniszter tegnap érkezett leiratában értesítette a várost, hogy a költségvetést, Kőszeghy József főmérnök felelősségének elutasításával jóváhagyta s megengedte, hogy összesen 55 százalék városi pótdadót szedhessen a város.

Ezután áttér a kifogásokra.

A tisztviselők illetményei, az egyes állások átszervezésére tett javaslatok figyelembe vételével irányoztattak elő, az átszervezés azonban még nem lett jóváhagyva.

Felhívja a miniszter a várost, hogy az 1912. évi 58. törvényeikk 28. §-a értelmében a törvény rendelkezésének megfelelőleg átalakított szervezeti szabályzatot jóváhagyás végett mielőbb terjessze fel.

A családi pótlék-rendszerre vonatkozó és a miniszteriumban tárgyalás alatt álló szabályrendelet a családi pótlék mérvét az államétól eltérően állapítja meg. Kijelenti, erre vonatkozólag a miniszter, hogy a szabályrendelet alapján költségvetésileg előirányzott összegek csak a jóváhagyott szabályrendeletnek megfelelően lesznek felhasználhatók.

Felvilágosítást kér a miniszter, hogy a szolgák és egyéb alkalmazottak lakáspénze is számításba vétetett 10 százalékos drágasági pótléknál, holott a közgyűlés csak az

Erre már Ti-ti-szumot is elhagyta a békétűrés s öt perc múlva lobogó lánggal égett köztük a házi per-patvar. A hangos civódásuk zajára odalépett hozzájuk egy arra haladó pap.

— Oh, gyermekeim! — mondja a tiszteletreméltó férfiú, — hogy engedhetitek át magatokat ennyire a haragnak?

— Van rá okom, — felelte Ti-ti-szum. — A feleségem elvesztette az eszét s olyan dolgot állít, ami nem igaz.

— De igaz, — sikongatott az asszonyka. — Az uram egy idegen asszony képét rejtegette ebben az urnában.

— Esküszöm, hogy a megboldogult apámnak arcképe! — kiabált Ti-ti-szum.

— Mutassátok azt a képet, — parancsolta a pap.

Li-li-bi odaadta neki s a pap komoly arccal tekintett a tükörbe.

— Gyermekeim! — mondta aztán ünnepies hangon, — ne civakodjatok tovább, mert egyiteknek sincs igaza! Ez egy szent papnak az arcképe! Magammal viszem s elteszem a templom kincsei közé.

S ezzel eltávozott, magával vive a tükröt, amely majdnem tönkretette Li-li-bi és Ti-ti-szum boldogságát.

alapfizetés után engedélyezte a drágasági pótlékot.

A 10 új havidijas állás átszervezése, a számtisztek, a majoros, a polgári iskolai tanítók, a II. oszt. tanítóknak I. osztályúvá leendő átszervezésével megállapított pótlékok, fizetésemelésekre megjegyzi a miniszter, hogy amennyiben azok a szervezeti szabályrendelet átalakításával engedélyeztetettek volna, azokra közgyűlési határozat és miniszteri jóváhagyás kell.

A polgármester részére megállapított személyi pótléknak kérdése, valamint a polgári iskolai tanszemélyzet illetménye és egyes tanítók részére felvett személyi pótlék a közgyűlési határozat jóváhagyásáig függőben tartandó.

Ezután az egyes tételekre nézve kér felvilágosításokat a belügyminiszter.

**VÁLSÁG ELŐTT
a Biharmegyei Casino****Ki akarnak lépni.**

Még egy évtizeddel ezelőtt is Biharmegyének és Nagyváradnak virágzó társasköre a Biharmegyei Casino volt, melynek minden egyes tagja erős küzdelem után tudott bejutni és büszke volt rá, ha beválasztották. Később szélesebb rétegek is könnyen bevonulhattak a Casinoba.

Dacára annak, hogy a tagsági díj ma már igen magas, a tagok száma azért nem fogyott, sőt emelkedett. A Casinonak ebből kifolyólag fel kellett volna lendülnie. Pezsgő életnek kellett volna beköltözni. És mit tapasztalunk? A tagok nagy része elégületlen. A Casinoban ma már nem azt látják, amit ezelőtt láttak. És valljuk meg nyíltan is azt amit köpeny alatt tárgyalnak hónapok óta: a Casino tagjainak nagy része nem érzi jól magát az ősi klubban.

A tagok között bizalmas mozgalom folyik már hónapok óta, hogy a mai állapotokon segítsenek. A mozgalom vezetői egyelőre csak szűk körben és nagyon is lanyhán tárgyalták a Casino dolgát.

A cél előbb az volt, hogy a Casino alapszabályait reformálni fogják különösen a tagfelvételre vonatkozó részében. E mozgalom megindításakor történt, hogy köztudomású lett a Katholikus Kör újjáépítése. A Casino tagjai közt folyó törekvésnek hatalmas lendületet adott a nagyszabású terv.

A mozgalom egyszerre más irányba terelődött. Belátták ugyanis a tagok, hogy hiába való lesz a reform, az ő igazi céljukat nem fogják elérni. Most aztán mást tűztek ki célul. Elhatározták, hogy a Casinóból kilépnek és a Katholikus Körbe fognak belépni. Természetesen itt nehézségek vannak, mert a Katholikus Kör alapszabályai szerint a Körnek csakis római katolikus vallású férfiak lehetnek tagjai. A Casino tagjai közül, akik ki akarnak lépni sokan vannak reformátusok, lutheránusok. Ezek tehát nem léphetnek be a Körbe.

A balkáni béke

meghozta az olcsóságot, amiről a közönség meggyőződhetik az ismét megnyílt

Rosenfeld Ignác

csipkeáruházában, hol férfi és női fehérneműek, divatcikkek, ernyők, harisnyák, szabóeszközök, szalagok, madériák, csipkék, harisnyák, ágygarnitúrák, stráfok, ridikülök és bőrárúk stb. rendkívül olcsó árban kaphatók.

Kossuth-utca Sas-épület, a „Turul” cipőraktár mellett

Ez a nagy akadály nem riasztja vissza a Casino tagjait tervük megvalósításában. Most már nem arra törekednek, hogy a Casino alapszabályait módosítsák, hanem a Katholikus Körrel való kapcsolat módját keresik.

Hogy lesz-e és minő eredménye e mozgalmnak, még nem lehet tudni.

Mindenesetre kíváncsian várják, hogy hová fog fejlődni a dolog, mely ma már közbeszéd tárgyát képezi.

A bérkocsisok küldöttsége a polgármesternél.

Réz Bertalan alkapitány visszahelyezését kérték.

Amíg a polgármesteri hivatalban folytatják a vizsgálatot a felfüggesztett Réz Bertalan tb. alkapitány ügyében, addig érdekes dolgok történnek a vizsgálaton kívül.

A Népszavában megjelent cikkben, továbbá a közgyűlésen dr. Rozvány Jenő által felhozott vádokban az is szerepelt Réz Bertalan alkapitány ellen, hogy a bérkocsisokra ráparancsolt, adják oda lovaikat s azokkal szántatott, boronáltatott a szántóföldjén, továbbá trágyát és más dolgokat vitetett velük.

A bérkocsisok ipartársulata képviselőiben tegnap délután 4 órakor egy deputáció tisztelt Rimler Károly polgármesternél.

A küldöttségben részt vettek: Steiner Samu, Klein Sámuel, Madarász József, Klein Ede, Klein Antal és Deutsch Jakab.

Arra kérték a polgármestert, hogy Réz Bertalan tb. alkapitányt helyezze vissza állásába, mert a Népszavában ellene felhozott s a bérkocsisokkal kapcsolatban felsorolt vádak nem felelnek meg az igazságnak.

Rimler Károly polgármester kijelentette a deputációnak, hogy Réz Bertalant nem helyezheti vissza állásába ezidő szerint, de mindent elkövet a vizsgálat gyors lefolytatására, hogy mielőbb kiderüljön az igazság.

Amidőn a küldöttség a polgármestertől távozott, a folyosón beszélgető újságírókhoz fordultak a deputánsok.

— Irják meg az urak, — ugymond az egyik, hogy azok a vádaskodások nem igazak, amiket a Népszava írt. Réz kapitánynál nincs derekabb ember a rendőrségnél, annyi jóakarattal volt mindég hozzánk.

— Soha sem kívánt semmit ingyen, gavallérosan megfizetett mindég. Négy napra kérte el a két lovam s 20 forintot fizetett érte. Persze azt az ember nem mondja egy közrendőrnek, hogy ki mit fizet. Ha kell, ezt esküvel is bizonyítom, fejezte be beszédét a másik bérkocsitulajdos.

Ezután a küldöttség minden tagja hálátelzen emlékezett meg a felfüggesztett alkapitányról s indignálódva utasították vissza az őket is sértő vádakat és kijelentették, hogy sajtóper indítanak a Népszava ellen, mert polgári becsületükben is megsértette a közlemény.

— Azt az áldott embert, aki éjjel is buzgón teljesítette a szolgálatát, tört ki az egyikből a harag, én mentettem meg a Nagypiacon, mikor a 28-asok el akarták pusztítani s még ezt az emert bántják.

Különbö azzal távoztak a városházáról, hogy teljesen bíznak a polgármester igazságérzetében s kiderül Réz Bertalan alkapitány ártatlansága.

ADA-KALEH SZIGET hárem-romantikája.

A Tiszántul egyik munkatársa elmondja a mesés szigeten való sétáját.

*

A kis Ada-Kaleh török sziget fölött tűzijátékot rendez a diplomacia. Valamelyik névtelen újságíró kollegánk elhirtelenkedte a dolgot, kikiáltotta, hogy ez volt Jókai Senki-szigete, a csodás rózsasziget, ahol a tündéri szépségű Noémi járt mezitláb s várta, a gyöngyös Dunáról a mesék bronzarcu lovagját, az Aranyembert.

Hirtelen aranyos levegő röppent a csodás sziget köré, a politikai aktus jelentőségét szinte háttérbe szorították az irodalmi reminiscenciák, amelyek álmodozó, meseszerető diákok és romantikus lelkű hölgyek kedvéért íródott.

Jókai csillogó romantikája azonban nem illeti ezt a szigetet, mert Senki-szigete más helyen van. A fantáziák izgatására egyedül a sziget keleti misztériuma, a hárem maradna meg, amelyet ezuttal kénytelenek vagyunk megsemmisíteni.

Ugy áll ugyanis a dolog, hogy szerkesztőségünk egyik tagja rövid idővel ez-előtt

lent jart Ada-Kaleh-szigetén és most módunkban áll az ő személyes impressziói és tapasztalatai alapján

hü képet adni a sziget életének, az ottani viszonyoknak s főleg a törökök familiáris berendezkedésének.

A sziget képe.

Az orsovai partokról a szerb esónakosok viszik el az érdeklődőket erre a kis keleti pompájú szigetre. Az öreg Duna féltékenyen öleli körül, az északi oldalon ezüstösen porzik az víz, barna sziklák ütök föl kopott fejüket. Azért megszokták kerülni ezt az oldalt és a déli részen kötnek ki.

A sziget nem nagy, a tekintet egy szempillantás alatt beröpi. Messzire rozsdavörös foltoknak látszanak. Körülöttük százéves téglákból fal fut, amolyan erdőféle. Napsütéses és komor időben egyaránt itt csillog a magyar baka szuronya. A mohos falon sétál, vigyázza a víz széles hátát, hogy nem siklik-e rajta csempész-esónak.

Fehér minaret

szökik magasba a buksi házak közül. Egy kicsi, egyszerű mecset húzódik meg alatta. S ha az itteni törökök teljesen el is vesztették ösmuzulmán allürjeiket, ebben az egyben: a vallásban szigorúan hüek maradtak a hazai formákhoz.

A farácsos minaret erkélyén naplementkor kijön a fekete szakállu muzzim, zengő mély hangon énekel és leborul Kelet felé.

— Allah akbar, ill Allah!

A mecset leégett a múlt században s a török szultán némi pénzt és szmirnai szőnyeget küldött a mecset számára. Ezekre a drága, vastag szőnyegekre büszkék a vének s az a hit él a nép között, hogy ezt a szőnyeget a szultán megcsókolta, mikor küldte. Ez védi őket, ez az ő talizmánjuk.

Végtelenül lusták

a férfiak. Ez is ősi török vonás. A föld tőretlen, pedig a flóra buja, duzzadt és színes növényeket terem. Abból éltek eddig, hogy a sziget gyümölcsét, dohányát árulták a szerbeknek, magyaroknak és oláhoknak.

A gyerekek egész nap a parton lármáznak, a sirályokra parittyával lövöldöznek és temérdek almát hoznak a vendég elé. Először nem vettünk tőlük, de később rászorultunk.

A házak egy főt mentén girbe-görbe vonalban állanak. Egy török férfit megkértünk szerb tolmács utján, hogy mutassa meg a házát.

A török felháborodott a szentségtelen kérésen.

— Nem lehet! . . . Pogány ember nem láthatja meg a muzulmán szentélyét.

Rozoga, füves tetejű kunyhó volt ez a szentély. Nevettünk a ravasz török felháborodásán.

Megnyilik a hárem.

Az annektálás után széles körben felmerült az a probléma, hogy most vagy meg kell változtatni a magyar büntető törvényt, vagy pedig újat kell státuálni. Még pedig azért, mert a magyar B. T. K. szigorúan bünteti a többnejűséget, ezek a törökök pedig mind háremet tartanak.

Hát megnyugodhatnak az aggódó jogászok. Ada-Kaleh szigetért nem kell felkavarni a jó öreg büntető kódex nyugalmát.

Mikor láttuk, hogy a szép szóra nem hallik a mi törökünk, oda intettük a gyermekét:

— Adj csak egy kis almát.

A gyerekek egy husz fillérest adtunk egy gyümölcsért. Odafutott az apjához. Mutatta a fényes baksist.

A török küldött még tíz gyümölcsöt, mindért gazdagon fizettünk.

Egyszerre mosolygó arccal jött felénk a török, hajlongott és mutatta, hogy szabad az ut a hárem felé.

Érthető izgalommal közeledtünk háza felé. A külső igénytelenségből nem lehetett következtetni valami gazdag belső pompára.

Közben a török mentegetődzött:

— Nem is ház ez uram, csak „Kutya”. Arra Keleten, ahol a padisah trónol, ott vannak házak.

A „kutya” szó jelenti náluk a kis kunyhót, szegényes lakást.

A török előre sietett és bekiáltott a feleségére, hogy vonuljon vissza a nagy szobából.

Egy kék karton szoknya libbenését láttuk, amint eltűnt az egyetlen szoba egyik sarkában.

8 hó végéig rendkívüli leszállított árak!

Elegáns kostümök 25 K-tól, divatos felöltők 18 K-tól, lüsterből 12 K-tól, szövet- és gypju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f.-től, szövet- és gypju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f.-től, kitűnő aljak szövetből 7 K 50 f. től, vászonból 5 K-tól.

Gyermekruhák ugyszintén

női- és leányka kalapok nagy választékban :-:

HEVESI „Párisi divatáruházában”
Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

Ott volt felállítva egy primitív, lécből való spanyolfal, lenge vörös függöny borult a hézagokra. A szobában semmi butor, csak a fal mentén simult meg kényelmes szőnyeg.

A söntés-féle helyiség az adakaleh törökök háreme. Ezt csak kívülről mutatta meg a jó török.

— Hány felesége van bent?

— Egy van, az is sok — felelte busan a muzulmán, Allah jámbor gyermeke. És hívására (még vettünk 10 almát) előjött a három gyöngye: egy dolgos, egészséges török nő.

A török ebből is üzletet csinál, csak pénzért mutatja meg a „háremet“. De ez sem fog sokáig jövedelmi forrás maradni. A diesdőséges monarchia végrehajtói majd ellitálják, mint nélkülözhető luxus tárgyat.

AZ ŐSZ MATRÓNA öngyilkosságot követett el.

*

Megrázó tragédiája van egy kiterjedt rokonságu uricsaládnak. Tegnap este özv. Fodor Istvánné, szül. Paulássy Borbála éles borotvával elvágta nyakát. Tátongó sebével be szállították a közkórházba, ahol Egely Alajos rendőrkapitány hallgatta ki.

A kihallgatás maga is borzalmas volt, valóságos kínzás. Mig a doktor varrta az öreg, 80 éves urind nyakát, az alatt folyt a kihallgatás, mert nem lehetett tudni, hogy melyik percben szenved ki az erőtlén matróna.

Bármennyire respektáljuk is az előirt szabályt, mely mindenáron jegyzőkönyvet akar „felfektetni“ a szerencsétlen vallomása alapján, — mindamelllett nem helyeselhetjük ezt a mohóságot, amellyel igyekeznek elkapni a haldokló szájából minden szót. Itt már igazán brutális, az az „előírás“ és inkább a humanizmus szavára kell hallgatni.

Özv. Fodor Istvánné bihari familia tagja. Az ura valamikor földbirtokos volt s szép vagyon maradt utána. A 81 éves uriasszony öregségét boldoggá tette gyermekeinek a szeretete. Három fia van: az egyik vidéki plebános, a másik Sándor, kismarjai jegyző és Béla árvaszéki tisztviselő Nagyváradon. A matróna fiainál éldegélt. Egy-két hónapot töltött mindegyiknél s ahova ment, megható szeretettel ölelte át a család a fehér nagyanyót.

Kint lakott most fiánál a hegyen. Már többször akart öngyilkosságot elkövetni, a mit elméjének megzavarodásával magyaráztak. Egyszer egy konyhakéssel akarta felválni ereit, máskor pedig kérdezgette:

— Szomszédasszony, nem tudja, hogy hol legmélyebb a Körös?

Az utóbbi napokban feltűnően deprimált volt. Zsörtölődött, veszekedett és tegnap este nem jelent meg az asztalnál.

Keresésére indultak és a szőlők lábánál

egy vén diófa alatt megtalálták. Hörgött. A vére lassan szivárgott a vágásból és gyenge ökle göresösen szoritotta a kifent borotvát.

A kórházban aggódva állják körülágyát övéi. Az orvosok nem biznak életében.

A nagyváradai gyermeknap.

Hlatky Endre a közönséghez.

A városunkban rendezendő gyermeknap előkészítése nagyban folyik. Most Hlatky Endre főispán a következő felhívást intézte a közönséghez.

Felhívás Nagyvárad polgáraihoz!

Nagyvárad áldozatkész polgárai mindég páratlan érdeklődéssel karolták fel a gyermeknapok ügyét. Ennek a kiváló lelkesedésnek — mely az ország népességének nagy részét áthatja — köszönhetjük, hogy ma már fél millió koronánál többet fordíthatunk évenként társadalmi gyermekvédelemre. Az ország 16 helyén tart fenn az Országos Gyermekvédő Liga dispensaikat, nevelőintézeteket elhagyott, nélkülözhető és beteg gyermekek részére. Nagyváradon is tart fenn két intézményt: az Iparostanulók Otthonát, mely 40 tanulóknak ad teljes ellátást és a nagyváradai gyermekek (Péntek) intézményét, mely az élet hajótöröttjei százainak gyermekeit segítyezi.

A nagy társadalom mult évi jótékony-ságának gyümölcseit bőven kamatoztatta a Liga! Erői fogyatékán vannak! Ujra segítségünkre szorul! Sőt fokozottabb mértékben, mint eddig!

Tekintettel azonban a rossz gazdasági viszonyokra, a Gyermeknapon szokásos gyűjtéseket lehetőleg szerény keretek közé szoritjuk. Adományokat is hálás köszönettel fogadunk ugyan, de a kereskedőket, iparosokat, kávéházakat nem arra kérjük, hogy napi bevételük arányában járuljanak a Gyermeknap jövedelmeihez, hanem csak azt, hogy vásárlóikat, látogatóikat gyermeknap bélyegjeink átvételére buzdítani sziveskedjenek. Minden vig és komoly levelezésünket, üzleti leveleinket diszitsük és zárjuk le e jótékony-sági bélyegekkel. Használjuk és követeljük azok használatát minden ösmerősüinktől. Hadd válják a gyermek-szeretet e szép szimboluma valódi szegény-adóvá, melyet azonban mindenki szívesen fizet és mely ily mértékben gyakorolva és jövedelmezővé téve az elhagyottakra és árvákra igazán áldáshozó leend.

Eljuttatunk e 4 filléres bélyegekből 50—100 db-ot mindenüvé. Üzletekbe, kávéházakba, színházakba, iskolákba mindenfelé. Tisztelettel kérem azok szíves terjesztését! Megbizottam sajátkezű aláírással ellátott meghatalmazással, — mely egyuttal a jegyek elszámolására is szolgál — fog a bélyegek átadása és azok árának átvétele miatt jelentkezni. A megmaradt jegyeket visszavesszük.

A segítségre szoruló száma ma még nagyobb, mint rendes viszonyok között. Ismétlen kérem a Gyermeknap sikere érdekében az egész társadalom támogatását.

Nagyvárad, 1913. május hó.

A rendező-bizottság megbízásából:

Hlatky Endre, Szüts Izsó,
főispán, elnök. iparisk. igazgató, titkár.

Mint értesülünk, a többféle programponthoz Erdélyi Miklós is hozzá fog járulni.

A Gyermeknapon a színházban gyermeknap előadást fog tartani. Az igazgató ajánlatát nagy örömmel fogadta a rendezőség.

Menekülés a halál elől.

Száguldó lovakon a vonat elé.

Borzalmas jelenet játszódott le tegnap este Ermihályfalva határában. Tirb János odaváló gazda este 9 óra után a legelőre küldte ki a fiát két lóval, hogy az éjszakát ott töltsék és csak reggel menjenek munkába. A gazda fia felült az egyik lóra és lassan igyekezett kifelé a községből.

A legelőn még mintegy öt percig haladt a két ló. A fiu jó legelőre akarta vinni a jószágokat, ahol már előzőleg magának is biztos helyet szemelt ki éjszakára. Mikor a vasuti sinektől egy kilométernyire lehetett a fiu, a lovak egyszerre nyugtalanodni kezdtek. Agaskodtak, kapálóztak. A fiu vasmarokkal fogta a kantárt, azonban hiába.

A két ló egyszerre megvadulva vágatni kezdett a mezőn. A fiu, aki különben jó lovas még mindég fékezte a száguldó lovakat. A sinek előtt százméternyire rémülten vette észre a fiu a két közelgő vörös lámpát.

Debrecen felől jött a személyvonat teljes sebességgel. Rettentő perceket élt át a fiu. A lovak száját hiába rángatta, azok még vadabban rohantak. Hiába kiáltott kétségbe-esve segítségért, a vonaton nem hallották. A gép borzalmas gyorsasággal közelgett s a megvadult lovak egyenesen felé tartottak.

Mikor a fiu látta, hogy föltétlenül el fog pusztulni vakmerő dologra határozta el magát. A száguldó lóról leugrott. A puha fűben nem szenvedett nagyobb sérüléseket. A két ló tovább száguldott a sinekre. A következő pillanatban bekövetkezett a rémes mézszárlás. A mozdony a lovakra rohant. A két állat azonnal összerogyott.

Iszonyatos dolog volt, ami ezután következett. A gép kerekai recsege aprították fel a két ló testét. A csontok recsegése figyelmessé tette a vonatvezetőt, aki megállította a vonatot. Már ekkor 100 méternyire voltak a véres helytől. A vonat kerekai tele voltak hus- és bőrcapatokkal. Az utat mindenütt vérnyomok jelezték.

A vonat utasai és a személyzet meg voltak ijedve. Nem tudták hirtelen megállapítani, hogy a lovakkal együtt nem darabolt-e fel embert is a vonat. Azonnal lámpákkal indultak vissza az összeütközés színterére, ahol megnyugodva látták, hogy két lóról van csak szó. Ekkor érkezett a helyszínre a fiu is, aki elmondta az esetet. A rémes história még jobban megborzongatta az utasokat. A fiu, aki csak vakmerőségével menekült meg a biztos haláltól, bejelentette a történetet a hatóságnak is. Gondatlanság nem terhel senkit. A vizsgálatot nem is indították meg.

Valódi Chassala szandálok, amerikai tenniscipők és szabadalmazott tenniscipők kizárólag

REICHARD áruháza
cégnél kaphatók.

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

HUMOR.

*

HÁZASTÁRSI EGYETÉRTÉS.

Fiatal menyecske a papájának: Ma reggel zongoráztam a kis uramnak, délre én magam főztem meg az ebédet, délután pedig énekeltem neki egy órácskát.

A papa (aggodalmasan): Zongoráztál, főztél és énekelteél? Ebből okvetlenül valami baj lesz...

*

A RENDŐRSÉGEN.

Rendőr (egy csavargót állít elő): Kapitány úrnak alásan jelentem, ez a csavargó nem tudom mi-féle nációból való lehet, de egy kukkot sem tud magyarálni!

Kapitány: Hm — hm — hát mondja csak, tisztelt csavargó, milyen nyelven beszél maga?

*

MICSODA FÖLTEVÉS.

— Láttad tegnap a nap fölkelését?

— Micsoda kérdés! Én mindig lefekszem napkelte előtt.

*

A KÍNPAD.

— Papa, igaz az, hogy I. Lipót korában még kínpadra feszítették az embereket?

— Igaz, — a zongorát csak később találták fel.

*

KEDVES INVITÁLÁS.

— Ejnye, beh jó, hogy találkozunk, kedves öregem. Okvetlenül jöjj el ma hozzánk ebédre.

— Tud róla a feleséged?

— Dehogy! Nem is kell tudnia. Ma reggel összehesztünk s így állok rajta bosszút.

Rivítették az öreg primást.

*

Cigánytemetés. Az Élet gyönyörűen játszik a Halállal. Vagy a Halál az Élettel? Soha sem lehet tudni. Mi vagyunk a játékszerei. Kicsi könyező emberek. A föld felett a végtelenség kéksége nevet. Forróság, fény, temérdek illat és a végtelenség. Egy másfél méteres koporsóban egy cigány fekszik. Halott.

Primás volt, nyolcvan esztendeig nézte a nagy fényes mezőt, amelyet most mi nézünk, a kékséget, érezte a forróságát, nyolcvan tavaszon keresztül várta a nyarat, a diadalok, nóták, álmok s az arany bőséges korszakát.

Hej, ti cigányok, ti fekete vérű bús legények, akik fáradtan mentek a koporsó után, fáj-e most ez néktek? Holnap vasárnap lesz, sok kicsi polgár meg gögös nagy ur tartja, gyűjtögeti a jókedvét, pénzét erre a napra, a vigság, a pezsgő meg a lárna napjára.

Emlékeztek: Ő is hogy számított nyolcvan esztendőn át erre a napra, amikor bővebben hull az arany.

Sokan nem jöttek el Bura József temetésére. Sokan. Főleg azok közül, akik megbecsülték a hegedűjét.

Elfelejtették.

Más cigány huzza, más hegedű szól most, ki fog törődni egy letűnt primással. Koszorúja, az sok volt. Gondoltak rá, akik nem jöttek el.

De ott volt az ország, a fekete nép, apraja-nagyja. A cigánysori bandák mind-mind eljöttek s egy nagy zenekar huzta a szomorú gyászindulót.

Most milyen meghatva mondogatják, hogy „az én esküvőmre is irt az öreg egy nótát, az enyimre is, az enyimre is!” És a rajkók szédülve hallgatják, mese nekik a primás legendás hirt, a nagy néptömeg és a sirás-rivás. Így lesz az óvák is majd.

Az esüsthaju Bura Jóska megtért pihenni. Azt kívánta, temessék el vele azt a pár arany gombot, amelyet Ottó főhercegtől kapott.

... A cigánysoron be szép legenda lesz ebből ugy husz esztendő múltán...

HIREK

... ..

Papi lelkigyakorlatok

a Mária-kongregációi otthonban.

A Mária-kongregációi otthonban a szünetidőben lelki gyakorlatok lesznek papok részére.

Az otthon szobái-, nagytermei-, előcsarnokai- és kápolnáival negyvenötven embernek nyújt kényelmes helyet a lelkigyakorlatok alatt.

A szünetidőben négy csoportban tartanak lelkigyakorlatot Jézus-társasági atyák vezetése alatt és pedig:

1. Julius 7-én d. u. 7 órától július 11-én reggelig.

2. Julius 21-én d. u. 7 órától július 25-én reggelig.

3. Augusztus 4-én d. u. 7 órától 8-án reggelig.

Végül főleg a prézesek számára, de amennyire a hely engedi, mások is résztvehetnek.

4. Aug. 20-án d. u. 7 órától aug. 24-én reggelig.

A prézesek lelkigyakorlatát követi aug. 24-én a prézesek tárgyalása. Reggel 8 órakor reggeli, fél 9 órakor Veni sancte és sz. mise, fél 10 órától tárgyalás a megállapítandó program szerint.

1. A lelkigyakorlatok alatt a kiszolgálás és ellátás költségei (naponként egy nappal és éjjelt értve (körülbelül 7 koronát tesznek ki).

2. Ha valaki már megelőzőleg vagy a lelkigyakorlatok után is igénybe akarja venni az otthont, kéri ennek előleges bejelentését.

3. A lelkigyakorlatok kezdetét megelőző két napon érkező jelentkezést nem vehetik figyelembe; jelentkezés nélkül pedig senkit sem fogadhatnak be.

4. Az esetleges visszalépés jelzését legalább három nappal a lelkigyakorlatok kezdete előtt kérjük, hogy legalább sürgőnyileg értesíthessük azokat, akik helyet nem kaphattak.

Jelentkezni lehet: Kongregációi otthon, Budapest, Mária-u. 25. sz.

* **Bucusi Váradszöllösön.** Szentháromság vasárnapját ünnepli ma, vasárnap a katolikus egyház. Az ünnep alkalmából a templomokban ünnepélyes szent misék és prédikációk lesznek. A szomszédos Váradszöllös községben ma lesz a szokásos bucsu. A község díszes temploma ugyanis a Szentháromság tiszteletére van felszentelve.

* A villamostelep kondenz vize.

Sok kellemetlensége van Nagyváradi város villamostelepének a kondenz víz miatt. Jelenleg a Pecéből szerzik be a gépekhez szükséges vizet, de a folyó felső részén levő malomok, régi vízhasználati joguk alapján gyakran felfogják a vizet s a villamostelepnek ilyenkor a vízhiánnyal kell küzdeni. Kőszeghy József városi főmérnök a bajon akként akar segíteni, hogy csatornán a Körözből szállítaná a villamos mű részére a vizet. A csatornát a Körözs felső részétől, majdnem a vizmű tájékaról kezdenék építeni s az állam vasutak vonala alatt vezetnék a villamos műhöz. Ezzel kapcsolatban a főmérnök Váradi-Velencének külső részét is rendezni óhajtja, úgy, hogy az ottani esapadék vizek is a csatornában nyernének levezetést s egyben megoldást nyerne a felső Pece szabályozása is. Ez a csatorna 127,446 koronába kerülne. Felmerült az a terv is, hogy a Körözből szivattyúval emelnék ki a szükséges vizet s azt géppel nyomnák be a vizműtelepre. Ez azonban 65000 koronával többbe kerülne. A villamostelep igazgatója pedig hűtőtorony építésére terjesztett elő javaslatot. A főmérnök a csatorna építését ajánlja, még pedig úgy, hogy Velence környékét is lecsatornázzák és a felső Pecét szabályozzák egyúttal. Így ha esetleg később a villamos műnek nem lesz szükséges a kondenz víz a Körözből, a csatorna mint utcai esővízesatorna lenne használható.

* Alapítványi hely siketnémák részére.

A siketnémák kolozsvári intézeténél Nagyváradi városának van egy ügy-alapítványa, amely azonban három év óta nincs betöltve, mert nem jelentkezik senki felvételre. A pályázatot most is kiírják, hátha akad Nagyváradon olyan szegény siketnéma gyermek, akinek a szülei, vagy hozzátartozói nem tudják fizetni a tartásdíjat s mégis szeretnék gyermeküket megfelelő gondozásba adni. A pályázati kérvények június 30-ig Kolozsvár városához küldendők. Anyakönyvi kivonatot, orvosi bizonyítványt, szegénységi és himlőoltási bizonyítványt kell mellékelni.

* **Esküvő.** Díszes esküvő lesz ma, vasárnap délután fél 6 órakor a Szent László templomban. Vikol István földbirtokos vezeti oltárhoz Vuicskics Arankát, dr Vuicskics Gyula kanonok, lapunk felelős szerkesztőjének nővérét.

* **Villamosáramszünet.** A villamosmű igazgatója értesíti az áramfogyasztó közönséget, hogy e hó 18-án, azaz vasárnap délutáni fél egy órától fél kettőig az áramszolgáltatás, a kapcsolótáblán végzendő munkálatok miatt, szünetelni fog. Ez az áramszünet a villamos vasut forgalmát nem érinti.

HERBST Arany-, ezüst- ékszer és óra

: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2,50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

* **Az élesdi új templomra ujabban adakoztak.** Vámos Jakab (Vársonkolyos) 20 korona, Knecht János 5 korona, Peszky Ferenc 5 korona, Pataky Arnold 5 korona, Némethy Gyula 4 korona, Gyepes Imre 5 korona, Lestyán Endre 5 korona, Ferdényi Kálmán 4 korona, Kollányi Ferenc 100 korona, Karácsonyi János 1000 korona, Sárkány József 5 korona. Összesen 1158 korona. Isten fizesse meg. Élesd, 1913. május 16. Kozics Gusztáv, plébános.

* **Érettségi botrány.** Szabadkáról írják: Tegnap volt a VIII. osztályt végzett növendékek latin írásbeli vizsgája. Szele Róbert tankerületi főigazgató jelen volt a vizsgálaton és az egyik növendék írásbeli dolgozatát olvasva, észrevette, hogy bár a latin szöveg hibás, a fordítás megfelel a helyes szövegnek. A főigazgató erre felfüggesztette az érettségi vizsgálatot. Pige György, a VIII. osztály főnöke, még az érettségi vizsgálatok megkezdése előtt értesült arról, hogy a városban azt beszélik, hogy ő a növendékeinek előre kiadta a tételeket. Pige ezért jelentést tett a főigazgatónak és kérte, hogy állapítson meg új tételeket. A főigazgató ezt nem tette, hanem amint észrevette az említett visszaélést, az összes növendékekre felfüggesztette az érettségit. Az osztályfőnök jelentést tett az esetről a minisztériumnak és kérte maga ellen a fegyelmi vizsgálat megindítását.

* **Lipótvárosi válóper.** A budapesti királyi törvényszék tegnap délelőtt tartott ülésében tárgyalta Madarassy-Beck Gyula és nejének, Guttmann Lily bárónőnek egymás ellen indított válóperét. A törvényszék dr Révai Bódog bíró előadása alapján a házasságot a férj vétkeisége okából felbontottának jelentette ki. A válóperrel kapcsolatosan nem rég párbajt is vívott Beck báró.

* **Kik akarnak rendőrök lenni.** Nagyvárad rendőrkapitányi hivatalnál nyolc II. osztályú rendőr állás fog betöltetni. Felhivatnak a pályázni akarók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Gerő Armin rendőrfőkapitányhoz címezve f. évi június hó 1-ig Zilahy Antal rendőrfelügyelőhöz (II. emelet 9.) juttassák. Az állások 700 korona évi fizetéssel, 300 korona lakbérrel, 100 korona eszmapénzzel javadalmaztatnak.

* **A városi tejközpont válsága.** A városi tejközponton levő felfordult állapotokról már megemlékeztünk. A vezető tejmester egyszerűen faképnél hagyta az egész vállalatot. A vajkészítéssel megbízott vajmester tegnap felkereste Rimler Károly polgármestert az iránt, hogy az adott helyzetben mit csináljon, mihez tartsa magát. A polgármester utasította a vajmestert, hogy csak menjen a telepre s zavartalanul folytassa munkáját. Hétfőn délután a tejközpont felügyelő bizottsága ülést tart s akkor határoz az egész intézmény sorsa felett. Mindenesetre szegyenletes dolog az egész városra, de különösen az intézőkre, hogy ilyen kudarcot vallott ez az intézmény, holott pl. Temesvárott szépen prosperál s a közönség javára szolgál az ottani városi tejközpont. Hol és miben vagy kiben van hát a hiba?

* **Nagy kanyarójárvány Hajdubagoson.** A derecskei járás Hajdubagos községében a kanyaró járványszerűleg lépett fel. Eddig 188 megbetegedés fordult elő. A járvány ily nagyaránya folytán a hatóság a legszigorúbb intézkedéseket léptette életbe. A kanyaró legnagyobb részben a gyermekek közt uralkodik. Mint tudósítónk jelenti a járvány rossz indulatu, amennyiben eddig már 4 haláleset is fordult elő.

* **Kinevezések.** Miskolc Ferenc főispán Tóth István nagyszalontai szolgabíró és dr Miskolc Jenő béli szolgabíró tiszteletbeli főszolgabírókká nevezte ki. — Az igazságügyi miniszter a nagyvárad kir. törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesé Kolb Géza törvényszéki bírót rendelte ki.

* **Keresztül lőtte a mellét.** Tegnap délután 2 órakor Szücs Károly 36 éves eszmadia iparos Pece-utca 21. sz. a. lakásán egy 12 mm. forgópisztolyból balmellébe lőtt. A golyó a sziv alatt a testen egészen keresztül hatolt és a szívet is megsértette. Szücs az öngyilkosságot a diványon ülve követte el s a lövés után a forgópiszt a szőnyeg alá rejtette. A lövés zajára futott szobájába az udvarban lakó Fekete János nyugalmazott tüzoltó felesége s vérben találta az öngyilkost, akit a mentők a kórházba vittek. Sérülése életveszélyes, kihallgatni nem lehetett. Levelet nem hagyott hátra s valószínűleg anyagi zavarok miatt akart megválni az élettől, mert a rendőrség lakásán több árverési hirdetőt és adóslevelet talált. Végzetes tettét ittasállapotban követte el.

* **Agyonütötte a fa.** Pénteken éjjel 12 órakor Barátka községből egy Kabai Miklós nevű erdőmunkást szállítottak be eszméletlen állapotban Nagyváradra, a kórházba, aki tegnap délelőtt meg is halt. A nyomozás megállapította, hogy Kabainak a barátjai erdőben fadöntés közben egy fa esett fejére s abból származott sérülése.

* **A milliomos leány hittérítő órái.** Az egyik nagyvárad lap tegnapi számában azt írta, hogy Biró Béla ügyvédje, Böszörményi László dr utján hatóság előtti rágalmozás miatt feljelentést adott be Imrik S. Zoltán plébános ellen és hogy ezt a feljelentést a kölesönös kimagyarázások után vonta vissza Böszörményi. — Böszörményi László saját reputációja érdekében és Imrik S. Zoltán plébános iránti tiszteletéből fölkért bennünket annak a közlésére, hogy ő feljelentést nem adott be Imrik ellen, sőt ő magyarázta meg Birónak, hogy itt semmiféle feljelentésnek nincs helye.

* **Tusnádfürdő** prospektusának kivonata mai számunkhoz mellékelve van, amidőn azt az olvasóközönség figyelmébe ajánljuk, meg kell jegyeznünk, hogy azok, akik június végéig a fürdőre érkeznek, a gyógydíjnak csak felét fizetik. Teljes prospektust az igazgatóság bárkinek küld.

x **Az „EURÓPA“ szálloda** gyönyörű kerti helyisége ma nyílik meg a *honvédzenekar* közreműködése mellett. Tisztelettel felhívom a n. é. helybeli és vidéki közönség figyelmét szállodámra, melyben 40 szoba áll a vendégek rendelkezésére. Éttermeimben kitűnő italok és izletes ételek pontos kiszolgálás mellett kaphatók. Nyári kerthelyiségemben vasárnap és csütörtökön este a *honvédzenekar*, más napokon pedig *Rác Józsa* teljes zenekara játszik. Tekepálya a közönség részére. Tisztelettel *Fülöp István* tulajdonos.

* **Emésztési zavarok csecsemőknel,** hasmenés, hányás, bélhurut stb. mindig csak helytelen táplálás következményei és e rettegett betegségek már sok gondot és bánatot szereztek az aggódó szülőknek. — Ha azt akarja, hogy gyermeke egy igazán jóízű és könnyen emészthető táplálék mellett szépen fejlődjen, úgy adjon kedvencének Nestlé-féle gyermeklisztet. — Próbadozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien I. Biberstrasse 127.

Kertész S. Sándor

női divatruházába

Kossuth-utca elején

Telefon 1030.

Telefon 1030.

Nagy választék

szőnyeg, tül, vászon, szövet függönyökben és ágy garnitúrákban. :-

Meglepő olcsó árak

legszebb menyasszonyi kelengyék, szolid és megbízható kiszolgálás :-

Nyári divat újdonságok megérkeztek!

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyeget stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt *Hatvány* és *Szentmiklósy* szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Vámház-u. 31/b.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkal Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyezintén az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“, „Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t

a

Hegedüs Hirlapirodában

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.
Telefon 783. :: Telefon 783.

x **Tisztelettel értesitem** a nagyérdemű vevő közönséget, hogy cipő, kalap és uri-divat üzletemet Bémer-térről Szt. János-utca 3. szám alá Kis pipa vendéglő mellé helyeztem át. Finom férfi és fiú szalmakalapok, szandálok, cipők a legolcsóbb árban kaphatók. Állandó parthie vételek. Tisztelettel Fekete Jenő.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **A zenesevelő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás ujonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességek közül összeállított nagy színházi vacsora K 120, kicsi 80 fillér.

x **Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Koczka József és Rucskós Jozso közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, Kovács Ilona sansonett, Szalai Bőske kuplé, Péchi Margit népdal, Balázs Mancsi nemzetközi énekesnők és Böszörményi Béla baritonista és jellemkomikus, a társulat magánzenekarral működik, mondanunk se kell, hogy a Korona kávéház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

* **Naponta friss Cseresznye! Ósibarack!** Idei termésű ausztráliai fajták. Kiváló finom fajorok, jégbehűtött kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca. **Telefon 448 sz.**

* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzletemet. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimánóczy-u. 1.

x **Meglesz az örök béke** a háznál, ha a gyermekeknek játékot, a hölgyeknek ridicült, az uraknak nyakkendőt és sötéteket a **Párizsi bazárban** a Sas alatt vásárolunk, hol nem selejtes, nem parti hanem szép és új olcsó árak kaphatók.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel
díjtalanul szolgálók.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, tüvegázak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **A feministák kiegyeztek Lukácsossal**, mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen *Mlle Juliette* fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

x **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformációk már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicür. **Telefon 11—98.**

x **Szülők figyelmébe!** Bérma és áldozó ruhák legnagyobb választékban Hevesi „Párizsi divatruházában“ Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.“** itteni fiókjánál egy 20 és egy 40 lóerős pazar kiállítású nyitott BENZ automobil tekinthető meg. Továbbá dúsan felszerelt pneumatik és alkatrész raktár (Szilágyi Dezső-u. 6. sz. Telefon 13—21.) áll az automobil tulajdonosok rendelkezésére. A cég mindennemű ajánlattal készséggel szolgál, árjegyzékeket érdeklődőknek szétküld.

Cukorkát mindig élvezettel eszem, Mert mindennap **Benedektől** veszem. Cukorka csak akkor jó, Ha **Benedektől** való.

E hóban nyílik meg **Benodek Testvérek** nagykereskedők „Cukorka Bonbonnière“-je a Bémer-téri korzón. Fűszer és csemege árak a Zöldfa-utcai főútleben a legolcsóbb árban kaphatók. Kávé és tea különlegesség nagy választékban és olcsó árban.

x **Csödtömög eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

x **Utások**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serac Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Modern fényképészet.** Fővárosi mintára berendezett modern fényképészeti műtermemet f. é május 1-től **Szent János-utca 3. szám** alá helyeztem át Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltek. Külön **nagyítási műtermet** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Céлом ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételek megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

x **Különlegességek** érkeztek női és gyermek kalapokban **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

Alulírott ezton hozom a t. e. közönség szíves tudomására, hogy boldogult édesatyám **cégfestő műtermét**, melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget szíveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítom a legfontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

(Rosenzweig mider-gyáros mellett.)

x **Tisztelettel értesítjük** a nagybecsűlt hölgyközönséget, hogy **bécsi utunkról** haza érkezünk, legújabb párizsi és bécsi modellekkel, **megtekintés végett kérjük** a nagyérd. hölgyközönség szíves figyelmét, átalakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagybecsűlt hölgyközönség pártfogásáért esd Kohn Eszti utóda Helén.

Értesítés.

A „Kereskedők Magántisztviselők és Háztulajdonosok Közlönye“ a külföldi nagyvárosok mintájára

ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Elhelyezést nyerne: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdatisztek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhivatnak, hogy naponként d. e. 11—12-ig és d. u. 3—4-ig jelentkezzenek a **Szacsavay u. 12. sz. irodában.**

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetségüllegességek, a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve Szíves megkereséseket kérnek Biró László és Tarsa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. **Telefon 832.**

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **A kocsiartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Báhory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

x **Régiégeket, műtárgyakat** és mindenféle alkalmi vételeket **veszessz**, eladok és **becsülök.** Házhoz is megyek. **STERNBERG J. Szt.** László-tér, Kishidő.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testegyenestő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u. 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3** A n. é. közönség szíves tudomására adom hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges pártfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN**

„PATHÉ” gramofonok

(tücsérélés nélkül) és legújabb

„PATHÉ” LEMEZEK

egyedüli raktára

Kalenda János

cégnél, Nagyváradon. Telefon 245.

A „Pathé” beszélgépekre felhívjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tücsérélés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kövel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művészi és így felülmulnak minden oly beszélgépet, a melyek csak tücséréléssel használhatók. A leghíresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók PATHÉ lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Werner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blaha Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék KALENDA JÁNOSNÁL Nagyváradon, a Szt. László-téren.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap d. u. A mexikói leány. Este: Cigányprimás.

Hétfő: Asszonyfaló.

Kedd: Cigányszerelem. (Komlóssy Emma vendégjátéka.)

Szerda: Lili. (Komlóssy Emma vendégjátéka.)

Csütörtök délután: Cigányprimás; este: Pirosgyellárás. (Komlóssy Emma vendégjátéka.)

Péntek: Aranyeső.

Szombat: Elnöknő.

Vasárnap délután: Faun; este: Szirén. (Operette bemutató.)

Vasárnapi bemutató. Ma délután a nagyváradai színház színpadán rokonszenvesen fogadott operette: a Mexikói leány kerül színre, amelynek érdekes meséje és szép zenéje állandóan nagy hatást kelt. Este a Cigányprimást játsszák, ami kétségtelenül ismét zsufolt nézőteret jelent, mert azok a pomás előadások, amelyekben a remek operette nálunk színre szokott kerülni, a Cigányprimást méltán a közönség kedvenc műsordarabjává tették.

A Szirén. Minden más magyar színpadot megelőzve a jövő vasárnap mutatja be a Szigligeti Színház operette-ensembleja Fall Leó egyik értékes operettejét: A Szirént, amely a bécsi színpadon óriási sikerrel ragadta el a bécsi publikumot. A nagyváradai bemutatóra a legnagyobb ambícióval készül a színház operette-együttese.

Komlóssy Emma Nagyváradon. A jövő hét legjelentősebb színházi eseménye Komlóssy Emmának, a nagynevű művésznőnek kedden kezdődő vendégszereplése. Kedden a Cigányszerelem Ilona grófnőjét játssza Komlóssy, akit művészi temperamentuma az ország legkiválóbb Ilona grófnőjévé tett, szerdán Lili címszerepében látjuk a jeles művésznőt, amely szerep valóban hozzá van forrva Komlóssy Emma nevéhez. A harmadik estén, csütörtökön (Urnappja) a Pirosgyellárásban lép fel Komlóssy, aki ez al-

kalommal, mint népszínműénekesnő fog kiváló sikert aratni. Komlóssy Emma vendégszerepléseit rendes bérletben adja a színház és jegyek az előadásokra már most váltathatók.

IRODÁLOM

Az Élet szépirodalmi képes heti lap május 18. számában Török Gyula folytatja A zöldköves gyűrű című regényét. Elbeszéléseket Tömörkény István és Jókay Lajostól találunk. Cikkeket irtak Izsóf Alajos a máltai eukarisztikus kongresszusról, Andor József a Szent István-Társulat közgyűléséről és P. Ábrahám Ernő Sebők Zsigmond-ról. Versek irtak Kosztolányi Dezső. Horváth Ákos, Harsányi Lajos és Ivánczi Zoltán. Ezenkívül a rendes aktuális kritikai rovatok és illusztrációk élénkítik az Élet e legújabb számát.

REPORTÁZ

A mai football mérkőzések. A NAC által rendezett mai football versenyek programja a következő: Délután 3 órakor a Török — NSC csapatának mérkőzése Keletmagyarország bajnokságáért. A bajnoki mérkőzésre mindkét csapat a legteljesebb összeállításban áll ki. A NSC csapatában hosszabb távollét után ismét fog szerepelni Szirkovics kapuvéd, kinek nagyon ügyes védőjátéka már többször ragadta el a Sport-tér közönségét. A bajnoki mérkőzés végeztével délután 5 órakor mérkőzik a temesvári Kinizsi SE csapata a NAC csapatával. Helyi árák a rendesek, klubtagok a szokott kedvezményben részesülnek.

EGYESÜLETEK

A tanítók közgyűlése. A Bihar-megyei Általános Tanítóegyesület folyó évi május hó 21-én, délelőtt fél 10 órakor Nagyváradon, Nagyvárad város székházának nagytermében évi közgyűlést és ezt megelőzőleg diszgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait, valamint a tanítószeg barátait tisztelettel meghívjuk.

A diszgyűlés tárgya:

1. Üdvözlő dal. Előadja: a B. Á. T. dalárdája.
2. Magdiés Károly és Bodnár János ünneplése.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A választmány jelentése a lejárt ciklusról.
2. Tisztújítás.
3. A tanítói fizetésrendezés ügye. Előadó: Sebestyén Dezső igazgató-tanító.
4. Költségvetések.
5. Indítványok és interpellációk.
6. A következő gyűlés idejének és helyének megállapítása.

Délután gyermekmajális lesz a Sport-téren az összes nagyváradai elemi iskolák bevonásával. Kezdeté 3 órakor. Este 8 órakor ugyancsak a Sport-téren táncmulatság a Tanítók Háza javára.

Tisztelt vendégeink és kartársaink kéretnek, hogy úgy a délelőtti disz- illetve közgyűlésen, mint az esti mulatságon egyszerű utcai ruhában sziveskedjenek megjelenni.

A Photoclub gyűlése. A „Photoclub” Nagyvárad, ma, vasárnap május hó 18-án d. e. 10 órakor választmányi gyűlést tart. Az ülést a városházi bizottsági termében tartották meg.

MULATSÁG

Jogász-majális.

Régen nem sikerült olyan fényesen jogász mulatság, mint a tegnapi. A régi jogász-bálok fénye csillant fel ezen a majálison. Ugy a rendezés tökéletes volta, valamint a közönség előkelősége egyaránt magasra emelték a mulatság szintjét.

Igazán örömmel jegyezzük fel ezt a sikert. Már oly régen nem sikerült jogászmulatság, hogy szinte tradíció az effajta mulatságok bukása.

A mulatság amint azt jeleztük, a Püspökfürdőben folyt le. Nagyváradról autókon, a fürdői vonatokon és kocsikon százával özönlött a legválogatottabb közönség. A vidéki intelligencia is elég szép számmal volt képviselve.

A jelenlévő hölgyek közül, a színes forgatból sikerült a következők neveit feljegyezni:

Asszonyok: Bakó Bálintné, özv. Bérus Jánosné, Cserneszky Jánosné, Peiser Gáborné, Fekete Károlyné, Rónai Arminné, Kalenda Jánosné, Kakas Istvánné, Szokoly Tamásné, Bodó Lászlóné, dr. Stokker Józsefné, Kézy Gézné, Molnár Ödöné, Kepes Miklósné, dr. Kiss Döméné, Reök Szilárdé, Varró Domokosné, Pukyné Szkurka Margit, Zsdánszky Lászlóné, Vajna Gézné, dr. Fássy Lajosné, Butyka Lajosné, Jánossy Gyuláné, stb.

Leányok: Kiss Valiei, Rónai Böske és Margit, Tóth Ilonka, Molnár Janka, Bakó Böske, Bérus nővérek, Gserneszky Mici, Peiser nővérek, Udvarhelyi Bella és Irén, Fekete nővérek, Kalenda Boriska, Kakas nővérek, Szokolyi Erzsike, Bodó Erzsike, Voronyák Olga, Ghéczy nővérek, Molnár Joli, Kepes Nusi, Reök Duci, Varró Zsófi, Kiss Pusika, Varga Juliska, Csathó Gizike, Bauer Elza, Kemenszky Margit, Pozsonyi Olga, Roskovits Róza, Szőke Böske, Verner Olga, Mazdrik Gabi, Leitner Margit, Lakos Margareta, Horváth Mici, Kelepecz Margit, Antalffy Margitka, stb.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A Lukács—Désy per.

Dr. Vázsonyi Vilmos, Désy Zoltán védője, beadványban válaszol Takács bíró tegnapi végzésére és kijelenti, hogy nem engedti jogait kijátszani, ezért nem adja be írásban a kérdéseket.

Elek Pál — mondja a beadvány — rávaszul ki akarja játszani a szembesítést és

a védelem egyéb jogait, ép ezért egyelőre nem is reflektál tanukihallgatásra.

Kétségbe vonja Vázsonyi a főtárgyalási elnök azon jogát, hogy ilyen tanukihallgatásokat elrendelhesse.

A védelem — mondja végül a beadvány — épp a tárgyalás során esetleg felmerülő kérdésekre vonatkozólag akarta Elek Pál kihallgatását és nem azért, hogy vajjon Désy megtartotta-e az inkriminált beszédét vagy sem.

A tanító ur buktat.

Az esküdszék tegnap elítelt egy tanítót. S. Sámuelnek hívják s az ort. izraelita hitközség polgári iskolájában van alkalmazva. Ez a S. Sámuel bizonyára magasabb erkölcsi elvek szerint él, lehet, hogy szabad óráiban vakol is. Annak idején ez az ember el akart buktatni egy gyereket. A gyerek bögött. A tanító megvizsgáltta:

— Küldd el a mamádat, majd rendben lesz minden.

A mama — fiatal asszony, el is ment s S. Sámuel olyan árát szabta a jó kalkulussnak, hogy a tisztességes asszony arcát előntötte a vér.

Elment a Friss Ujság szerkesztőségébe és Pásztor Ede, a Friss Ujság szerkesztője megírta lapjában a botrányos esetet.

Erre a cikkre G. Sámuel egy nyilttéri nyilatkozattal válaszolt, amelyben sértegető szavakkal illette úgy a gyerek szüleit, mint az ujságírókat.

Emiatt indítottak ellene sajtóperit. Előbb a járásbíró ítélt el G. Sámuel 100 koronára a szóbeli becsületsértésért a nyilatkozat miatt pedig most az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék 300 korona pénzbüntetésre. Az elítelt semmiségi panaszszal élt.

TÁVIRÁTOK

Tisza és Lukács távozása.

Budapest, május 16.

Ma általában el volt terjedve a hír, hogy Tisza és Lukács le fognak mondani. Ez esetben az új miniszterelnök Sándor János lesz.

Szabadságolják a tartalékosokat.

Bécs, május 17.

Ma a legfőbb hadügyi vezetőség rendeletet intézett az I—XIV. hadtesthez, melyben az összes behívott tartalékosok szabadságolását rendelik el. Összesen 50.000 embert fognak hazabocsátani. Bosznia, Dalmáciához tartozó hadtestek tartalékosai közül csak korlátolt számban bocsátják haza a katonákat.

Oriási tüzvész Pozsonyban.

Bács, május 17.

Ma délután 2 órakor a Petőfi-utca 1. számú ház kigyulladt. A tűz boszorkányos gyorsasággal terjedt tovább. Az első félóra után már 6 ház égett. Nagy szélvész dühöngött, ami roppant elősegítette a veszed-

lem terjedését. Egy óra múlva több utca állott lángokban. Öt órakor Petőfi, Munkácsi, Vártelek, Vár, Farno, Kisfaludi, Konvent, Kapucinus, Olarisso, Káptalan-utca étek. Ekkor több mint 8000 ember volt már hajléktalan. A város vezetősége rémülten kért segítséget Bécsből. Hat órakor indult el egy csapat tüzoltó 34 ember, 2 gőzfecskendő és sok más felszereléssel Bécsből. Fél-hét órakor Pozsonyban voltak a bécsi tüzoltók és az ottani valamint a vidékről bejött tüzoltókkal megkezdtek a tűz oltását. Ekkor már a szél is alább hagyott. Eddig csak egy halálról tudnak. A sebesültek száma igen nagy. Tartanak tőle, hogy a halálesetek száma is nagy lesz. A tűz este 9 órakor ért véget. Mentés közben Hubert Ferenc nevű tüzoltó meghalt. Összesen 60 ház égett le. Ófelsége érdeklődött a kár iránt, utasította hadsegét, hogy értesítse a részletekről. Nagyobb segélyt helyezett kilátásba. A segélykelet gróf Zichy József indította meg 1000 koronával.

Munkapárti győzelem.

Törökbecse, május 17.

A törökbecsei mandátumért dr. Szentiványi Ivanovics Iván munkapárti és dr. Manojlovics János ügyvéd szerb radikális küzdöttek. A választást este 7 órakor zárták be. Ivanovicsra 1568, Manojlovicsra 601 szavazatot adtak.

Uralkodók Berlinben.

Berlin, május 17.

Vilmos császár leányának esküvője alkalmat ad több külföldi államfőnek találkozására. Most már elhatározott dolog, hogy az angol királyi pár is eljön Berlinbe. Az orosz cár, György király, Ferenc Ferdinánd találkozása a német császári udvarban — ha nem is hivatalosan — természetesen igen jelentős lesz a nagy külpolitikai eseményekre.

NYILTTER

Nagy készlet folyton

elsőrendű butorok

kaphatók,

olcsó árban

Reisz butorgyárban,

Rákóczi-ut 14. sz.

Szülők figgelmébe !!!

ajánljuk a „DONÁT-féle ker. magán-tanfolyamot” ahol mindazon tanulók, a kik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátítani, egyáltalán — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. Különösen kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: egy mint „egyszerű és kettős könyvtelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, vártanban”

érettségire is előkészítünk.

Junius hó 1-én az összes tantárgyakban különösen gyors-, gép- és szépíráásra

uj tanfolyam kezdődik.

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

FOGAK.

Ép gyökerek lenyomásával művészikvitelben szápadlás nékel is készült kitűnő hírnevű

Fogtechnica

Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sasnal szemben

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—
Májusi buza	—	—	10.70
Októberi buza	—	—	11.40
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—
Októberi rozs	—	—	9.52
Májusi tengeri (1913)	—	—	7.86
Juliusi tengeri	—	—	8.02
Áprilisi zab (1913)	—	—	—
Októberi zab	—	—	8.45

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	825.25
Osztrák hitelrészvény	—	627.50
4%-os koronajáradék	—	82.20
Osztr. magy. államv.	—	723.50
Jelzálogbank	—	433.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	518.—
Hazai bank	—	288.—
Magyar bank	—	563.—
Keresk. bank	—	3657.—
Rimamurányi	—	721.—
Salgótarjáni kőszén	—	773.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1057.—
Közuti vasut	—	644.50
Városi villamos	—	370.50
Adria	—	551.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Eladó

Luczerna termés.

A várostól 10 percnyire 4 kat. hold luczernás 1913. évi termése eladó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bómer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagvságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

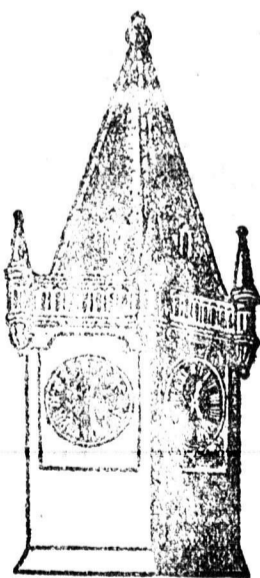
Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Mezőy Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni, hogy az összes illatszert, piperezappan, arckréme, általában valamennyi kozmetikai és háztartási cikkekről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen és bérmentve küldi szét a „Hez” illatszertár vezetősege. Budapest, VIII., Losonc-utca 13.

Horváth Elemér

uriszabó

Nagyvárad, Kolozsvári-u. 75.

Ajánlja magát a legujjabb divat szerint elegáns férfi és fiu gyermek öltönyök mértékszerű elkészítésére, meghívásra hához jövök

Javítások és tisztítások jutányos árban.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézskalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

Vas és

rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti gyári raktárban.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek, legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében szereshetők be.

Hímzés, Csipke árak

nagy mennyiségben érkezték; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfilag finom 194 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DÁRABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepő önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmas és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELGI és BOTHÁZY

szerező, épület-, diszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és csatornázási vállalkozó Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozetek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkö vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. hához jövünk. TELEFON 579

Parfumerie „HEZ” illatszertár. BUDAPEST, VIII. Losonczi-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklamakelóra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembezőköbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfimító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
1 csomag dr Heider-féle fogpor
1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközöltetnek. Szállítási biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútór asztalos
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket, úgymint: disz- és igás-szerszámot, nyerges és versenyostorokat. Kívánatra megrendelés után is készítenek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, feltűnő szolid árak mellett.

Artézikutfuró vállalat
Wessely és Biró
Nagyszalonta.

RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takaréktűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Láncoz kútaink** egy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavitások szak szerűer. és gyorsan eszközölhetnek.

Legbiztosabb és legmegbízhatóbb nyaraltatás!

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy egy helyben, mint nagyszalontai fiók-üzletben szőrmearukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegetek stb. nyaraltatás végett csakis nálam és fióküzletben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra bármikor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktárom és üzletem a károk ellen biztosítva van, azért kérem a n. é. közönség szives bizalmát. Tisztelettel

Zimányi András

nemet szűcs, Színház-utca,
Adorján-palota. Telefon 824.

Telep: Körös-utca 47. sz. saját ház.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujjonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Hölgyek,

kik önállóan fésülködnek, a divat legújabb hajpótlék újdonságai minden variációban raktáron, bármikor kipróbálhatók

Maison PÖLÖSKEI

női fodrásztermében

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 4.
Telefon 11-73. Telefon 11-73.

Szépségápolás.

Külön kozmetikai osztály, szépség-ápolás, arc-gőz, villanyvibrációs, arcmaszás, arc-ráncok rövid kezelés után elsimulnak, arc-hajakat villannyal végérvényesen eltávolítok.

Hajfestészet.

Villany manicür.

Cigányprimás!

„Király Ernő mulat” ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sírni”, „Futóbolond”, „Temetés volt a faluban” stb. Darabja 250 fill. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül csakis

Wagner

„Hangszer-Király”-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemezsere ingyen! — Kérjen nagy fényképes árjegyzéket. — **Óvás!** Figyelem a „Wagner” névre és a 15. házszámra.

MODERNIRODA BUTOROK,

PÉNZSZEKRENYEK, OKMÁNY-SZEKRÉNYEK, IRÓGÉPEK
TELJES IRODÁK BERENDEZÉSÉT stb. ELŐNYÖS RÉSZLET-FIZETÉSRE IS SZÁLLIT AZ

Általános Kereskedelmi vállalat Nagy Sándor-utca 4.

MŰKERTÉSZET!

Berecz József műkertésze
Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntetve számtalan sok esetben a kertészet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek naponkénti szállítására, egy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivatkozni.

Ideális szép lesz

minden hölgy, ki a világhírű FÖLDES-féle

MARGIT CRÉMET SZAPPANT

használja. A világ minden tájáról érkező nyilatkozatok bizonyítják ezt, amelyek a legőszintébb hálától visszhangzanak és a rajongás hangján szólnak a Margit-crème páratlan és csodás hatásáról. A Margit-crème semminemű káros anyagot nem tartalmaz (sem ólmot, sem higanyt), összeállítás a modern kozmetika legelőkeltebb vivőanyva. Arc nemcsak selyempuha, hanem hófehér s tiszta lesz, akik a Margit-crémet használják, arcuk szépségét teljes életükben megőrzik. **Margit-crème 1 és 2 K téglékben az egész világon kapható. Margit-szappan 70 f. Margit-pouder 1 K 20 f. (fehér, rózsás vagy sárga színbe.) 6 koronás rendeléseket bármintve küld:**

FÖLDES KELEMEN gyógyszerüzem ARADON.

Raktár az összes bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekben.

Főraktár: Nagyváradon: Csanda Endre, Grosz Sándor, Hering Sándor, Hegedűs R., Irgalmasok, Lessner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíry György, Nagykormány Zoltán, Pohl Jenő, Szénáss Ferencz, Apolló drogeria, Berger Sándor illatszertár, Vadász Albert drogeria, Ujvárosi drogeria. Nagyszalontán: Berkes Armin, Szabó Emil gyógyszerüzemében.

A tavalyi nagy perenospora járvány idején is kitűnő eredményt értek el szőlősgazdáink a

„PRO-VINO”

nevű új permetező szerrel.

Kitűnően tapad!

Azonnal oldódik!

Aljat nem képez!

Tessék ismertető füzetet kérni!

A por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákokban 56 fill., kisebb zsákokban 58 fill. Ugyanannyi anyag kell belőle, mint a rézgálicból s így a

„PRO-VINO” a legolcsóbb permetezőszer.

Vezérképvelet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
(Budapest, V. Alkotmány utca 31.)

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szöllős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-
mantyus portlandcement csöveket az
összes szabványos méretekben és ahhoz való idom-
darabokat, esömöszölt és vasbetétes, valamint
portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementáru-
gyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak esatornázását,
hidak és vízmedencék. szakszerű
építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és**
költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

RUM és LIKÖR

háziilag való készítéséhez legjobb essenciák :: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT „A nyál” drogueriában BÉMER-TÉR.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legbiztosabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. ur. közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Hans Lajos

gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villany-szereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

UJ keztyűs és sérvkötő készítő!

Keztyűk mérték után gyorsan és legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölni. Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt János-utca

Alapított 1893. Freund Benjámín Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulítom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkell órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.

Legujabb blousok

rajzolva és készen a legjutányosabb árban kaphatók **KEPES ETELKA** kézimunka üzletében. hol a monogram és fehér himzések legszebben eszközöltetnek Kossuth-utcán, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál

Rákóci-ut

Telefon. 630.

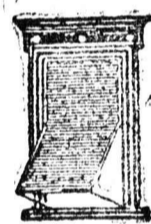
Alapított 1895-ben.

Deo Adiuuante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Vízvezeték-u. 2. sz.

Alapított 1895-ben.

Szántó Dezső

első

nagyvárad

REDÖNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, ország-szerint nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teréki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Tatray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUÍZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

TELEFON HIRN M. ÉS FIA TELEFON 10-54. 10-54.

ELEKTROMÉRNÖKI IRODA ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT NAGYVÁRAD, TELEKY-UTCA 30. SZÁM.

Készítünk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket, házi telefon és csengő szereléseket, továbbá minden e szakmába vágó munkákat.

Ceillárok nagy választékban.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dűsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölnök.

Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béné

mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18 Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD.

Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Részte mellett, a Bimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerészeti munkák szak-szerű javítása elfogadtatik.

Alapított 1880-ban Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjármű, vas és rezöntöde NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek, világítási felszerelések, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgál, meghívásra azonnal jövök.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett kábes és köszörlédeje Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindennemű speciál köszörléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyiró gépet, és mindentéle más borotvák köszörlését pontosan eszközli.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészet és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóci-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókja.

A

4%-os Magyar Koronajáradék

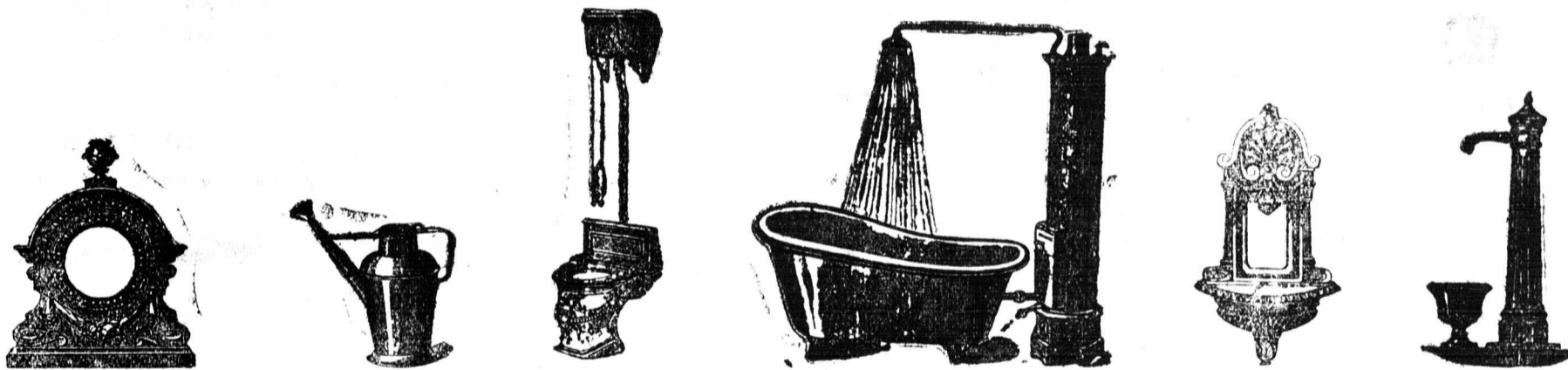
f. évi június hó 1-én esedékes szelvényeit már május 20-tól kezdve költségmentesen beváltjuk.

Magyar Általános Hitelbank
nagyváradai fiókja.

BALOGH JÁNOS bádógos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488.

Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jőnevű üzletemre, ahol e szakmát a vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve

kiváló tisztelettel
Balogh János.

J É G S Z E K R É N Y E K | kertí vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK | asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi ut. Telefon 390 szám.

Kiválóan szép munkáért aranyérem és aranyokmány kifizetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy SZENT JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN

cukrászdát

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud), Weisz Béla udvari cukrázoknál és külföldi előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelések, valamint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhetők. Becses pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményét

sérvköötők,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, köötők, ágytálcák, bidék,

anatómiai sérvköötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkeket, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkeket. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendésmény.

Kiadó lakások.

A Szacsay-utca 18. sz. és a Smetka Gyógy-utca 1. szám alatt újonnan épült emeletes házakban több két-, három szoba, előszoba, alkov, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló földszinti és emeletes utcái és udvari lakások, továbbá műhelyre alkalmas helyiségek azonnal olcsón kiadó. Ugyancsak kiadó a Koltvári utcán lévő volt baptista imaház és a Petőfi-utcában 1 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Értekezni

Pallay Lajos nagyváradai ügyvéd irodájában Szaniszló-utca.

Szent László-nyomda r.-társ.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Névjegyek

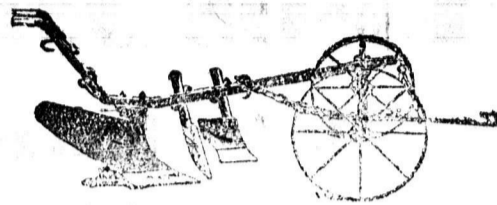
a legolcsóbban beszerezhetőek:

Értesítés.

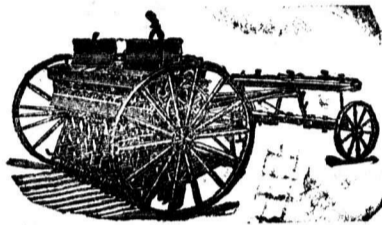
A nagyérdemű gazdaközönség többször nyilvánított óhajára Nagyváradon, Nagypiac-tér 10. szám (Óváry házban) dúsan felszerelt raktárral kapcsolatosan fióküzetletet nyitottunk.

Ezáltal a n. é. gazdaközönség a gépbeszerzés alkalmával ott a helyszínen megtekintheti legmodernebb gépeinket s kiválaszthatja a céljainak legjobban megfelelőit.

Állandóan raktáron tartjuk a „Bächer“-féle egy- és kétvasu acélekéket és minden a talajműveléshez szükséges eszközöket.

Az eredeti „Melichar“-féle világhírű „Unicum Drill“ sorvetőgépek és „Imperator“ műtrágya-szórógépeket, amelyek utólérhetetlen tökéletességűek.

„JOHNSTON“ gvarimányu legcélszerűbb amerikai aratógépeket, fűkaszalókat, gereblyéket, Szőlőgazdasági eszközöket stb. stb.

Mintaraktárunk megtekintését kérjük!

Bächer Rudolf

akgyárának

Melichar Ferenc

vetőgépgyárának

fiókraktára:

Nagyvárad, Nagypiac-tér 10. szám.

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a célra épült és fővárosi mintára berendezett

molykár elleni megóvó és

biztosító vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrme árúkat, függönyöket, szőnyeget stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kivánatra azokért házhöz küldök, az üzlet tűz és és betörés ellen biztosítva van.

Becses pártfogást kérve maradok kiváló tisztelettel:

ZBORAY GYULA,

szücs üzlete.

Fő-utca 7. szám. Telefon 947.

Telep Körös-utca 32. Saját ház.

NYÍRYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetű gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körös-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.